

Danmarks ynglebestand af skarver i 2007

Af Thomas Bregnballe & Jörn Eskildsen

Skarv – foto Florian Möllers

I 2007 var der 35.261 skarvreder i Danmark. Det er det laveste antal i 15 år. Ud fra vores optællinger af reder i skarvkolonierne beskriver vi her, hvor mange skarver der ynglede i Danmark i 2007, og hvor de ynglede. Vi giver en opgørelse over de indgreb, som Skov- og Naturstyrelsen gennemførte i udvalgte kolonier i 2007. Sidst beskriver vi udviklingen i bestanden i de enkelte egne af landet, og vi viser, hvordan antallet af reder har udviklet sig i de enkelte kolonier i de sidste tre år.

Status for bestanden 2007

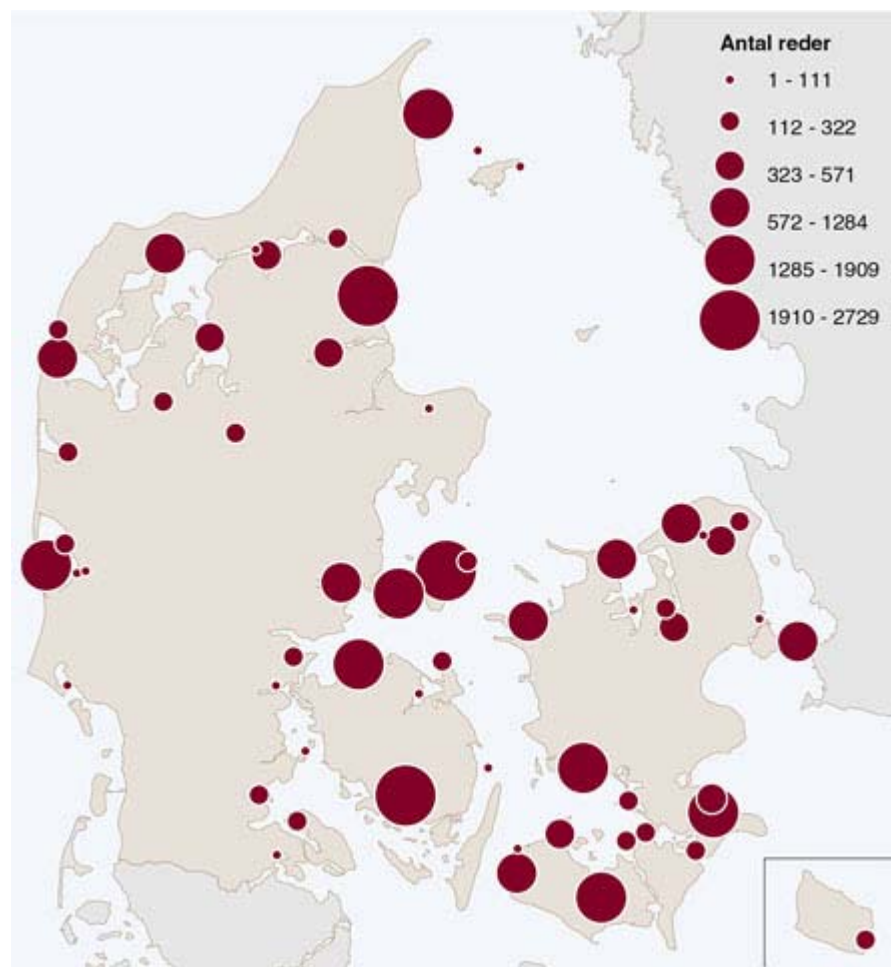
I 2007 blev der talt 35.261 reder i Danmark. Det er en tilbagegang på 7% i forhold til 2006 og 10% i forhold til de forudgående ti års gennemsnit. Udviklingen i antallet af ynglende skarver i Danmark er vist i Figur 1.

Figur 1. Udviklingen i antallet af reder af skarv i Danmark 1989-2007.

Antallet af steder, hvor skarverne havde koloni eller forsøgte at danne koloni var 59. Det svarer til

gennemsnittet for de forudgående fire år.

Figur 2. Størrelse og placering af de danske skarvkolonier i 2007.

Figur 2 viser, hvor skarvkolonier fandtes i Danmark i 2007. Kolonien i Stavns Fjord på Samsø var den største med 2.729 reder. I alt 71% af de ynglende skarver havde rede i 15 kolonier, der hver husede flere end 1.000 reder. Herudover ynglede 24% i 20 kolonier med 200-1.000 reder og 5% i 24 kolonier med færre end 200 reder.

Indgreb i kolonier i 2007

Hvert år gennemfører Skov- og Naturstyrelsen indgreb i danske skarvkolonier. Det gøres for at undgå, at skarverne får succes med at etablere nye kolonier og for at begrænse størrelsen af eksisterende kolonier. I kolonier, hvor skarverne har rede på jorden, består indgrebet oftest i at sprøjte madolie på æggene, så de ikke klækker.

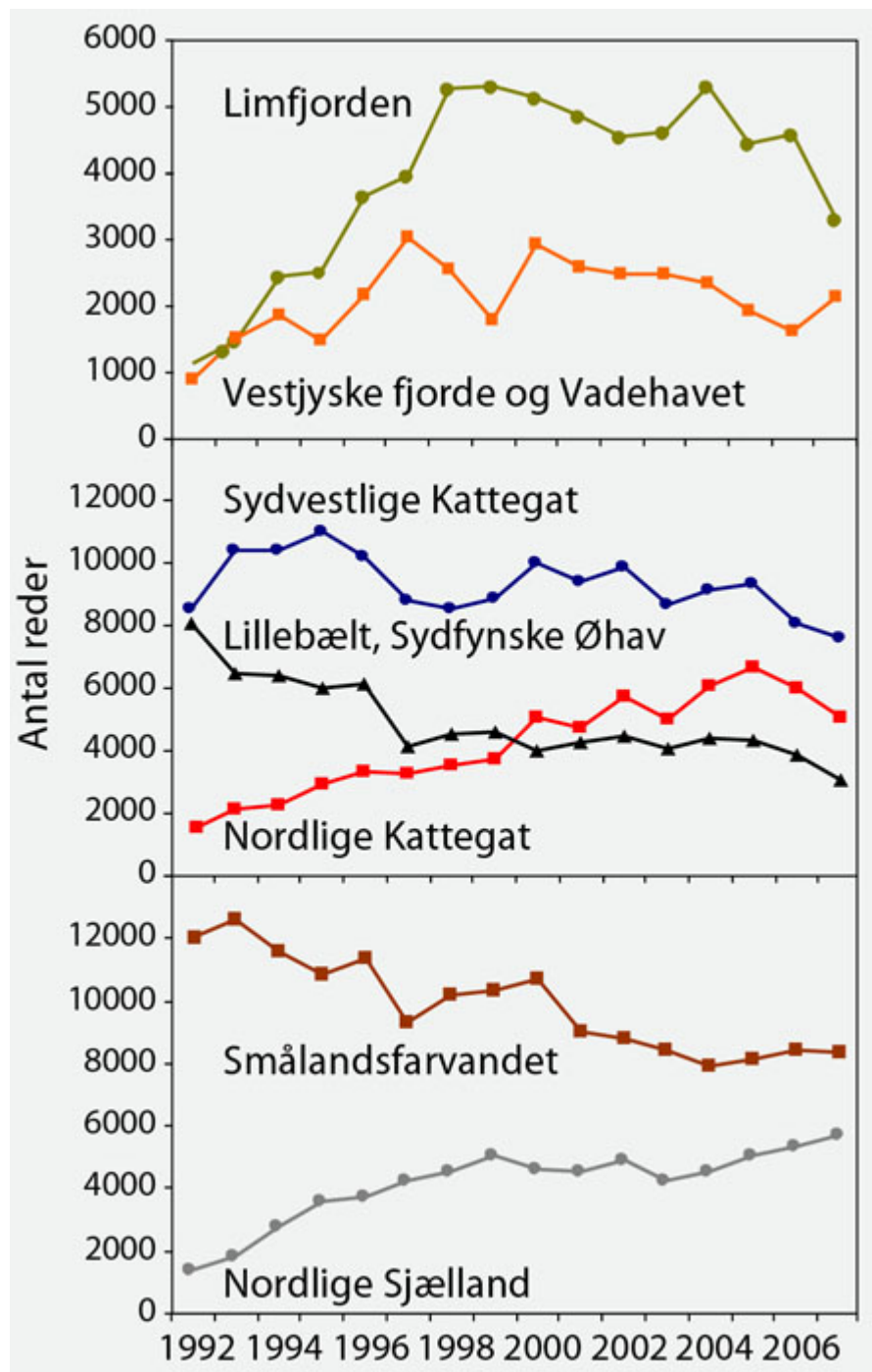
I 2007 blev der olieret skarvæg i 15 kolonier med i alt 6.000 reder. Det svarer til 17% af alle reder i Danmark. Omfanget af oliering var 18% højere i 2007 end gennemsnittet for de forudgående fem år, hvor også den nuværende forvaltningsplan har været gældende.

Andre typer af indgreb omfattede fjernelse af reder, ødelæggelse af æg og bortskræmning af skarver (i alt 463 reder). Reder blev fjernet på Høje Sande i Ringkøbing Fjord, og æg blev ødelagt på Vårholm i Limfjorden. Disse to metoder blev valgt frem for oliering af æg for at gennemføre indgrebene hurtigt, så de skestørke, der ynglede nær skarverne, blev forstyrret i så kort tid som muligt. Ved Gråsten Slotssø forsøgte skarver at danne en koloni i træer. Skarverne blev skræmt væk ved at afgive skræmmeskud og nedlægge 5-6 fugle.

Udvikling i regionerne

Udviklingen i bestanden har varieret imellem landsdelene (Figur 3). I de vestjyske fjorde og Vadehavet har

der været tilbagegang i antallet af reder fra 2000 til 2006, men i 2007 var der en fremgang. Noget af fremgangen skyldes måske, at der blandt de skarver, hvis reder havde været olieret, var fugle som flyttede til Klægbanken, hvor der sent på sæsonen opstod en koloni på ca. 300 reder. I 2006-2007 var antallet faldet til ca. 60% af, hvad der ynglede i 2000. De seneste års tilbagegang i denne region forklares med lav ungeproduktion som følge af omfattende oliering af æg. I Limfjorden var antallet højest i årene 1998-2004, og i 2007 var der en markant tilbagegang. Denne tilbagegang var tilsyneladende især en effekt af, at skarverne i den centrale og østlige del af Limfjorden havde vanskeligt ved at finde tilstrækkeligt med fisk.

Figur 3. Udviklingen i antallet af ynglepar af skarv inden for syv regioner i Danmark 1992-2007. Bemærk at skalaen er forskellig. Bornholm indgår i Smålandsfarvandet.

I det nordlige Kattegat gik antallet af reder frem indtil 2005, hvorefter der har været tilbagegang. Udviklingen i denne region er især bestemt af forholdene i de to store kolonier Toftesø og Hirsholmene. Den forholdsvis nye koloni i regionen (Kielstrup Sø ved Mariager Fjord) var fortsat i vækst i 2007. I det sydvestlige Kattegat

samt i Lillebælt og det Sydfynske Øhav har der som i det nordlige Kattegat været tilbagegang i antallet af reder efter 2005. Udviklingen i Lillebælt og det Sydfynske Øhav har været præget af udviklingen i kolonien ved Brændegård Sø på Sydfyn. Som følge af tilbagegang i denne store koloni halveredes antallet af reder i regionen fra 1992 til 2000.

I Smålandsfarvandet var antallet på sit højeste i 1993, og efter en tilbagegang frem til 2001 har yngleantallet været nogenlunde stabilt. Udviklingen i det nordlige Sjælland har været præget af langsom vækst. Kun i denne del af landet har der været fremgang hvert år siden 2003.

Udviklingen i kolonierne

Udviklingen i de danske skarvkolonier er vist i Tabel 1 for de seneste tre år. De enkelte koloniers udvikling er vist i figurer på flg. link:

<http://www.dmu.dk/Dyr+og+planter/Dyr>

Interesserede kan også finde flere detaljer om udviklingen i bestanden og i de enkelte kolonier her:

<http://www2.dmu.dk/Pub/AR233.pdf>

Tabel 1. Antal reder optalt i 2005-2007 fordelt på kolonier og totalt for Danmark.

Region				
	Lokalitet	2005	2006	2007
Vestjyske fjorde og Vadehavet				
	Klægbanken	299	21	322
	Havrvig Polder	1.519	1.376	1.579
	Høje Sande	86	74	72
	Skjernå, enge	15	34	1
	Langli	12	16	30
	Felsted Kog	0	105	143
Limfjorden				
	Rønholm	299	300	0
	Rønland Sandø	1.006	1.005	917
	Melsing	1.320	1.310	790
	Troldholmene	60	150	30
	Flyndersø	84	136	210
	Rotholmene	933	915	514
	Hald Sø	170	185	206
	Agger Tange	410	104	156
	Vårholm	150	490	494
Nordlige Kattegat				
	Toftesø	3.906	3.439	2.669
	Knogen, Læsø	21	123	73
	Hirsholmene	2.299	1.818	1.616
	Kielstrup Sø	326	421	468
	Nrd. Rønner	49	128	83
	Rørdal Lergrave	50	100	170
Sydvestlige Kattegat				
	Vorsø	2.096	1.730	1.284
	Svanegrunden	1.536	1.359	1.391
	Mågeørne	1.831	1.760	1.453
	Stavns Fjord	3.645	2.958	2.729
	Hindsholm	0	9	229
	Viggelsø	2	8	19
	Stubbe Sø	95	10	0
	Rands Fjord	120	150	220

	Bosserne	0	50	270
	Fuglsø Mose	0	0	9
Lillebælt og Sydfynske Øhav				
	Brændegård	3.540	3.040	2.533
	Bågø	45	121	0
	Bastholm	34	40	9
	Hopsø	228	238	212
	Kidholmene	204	90	51
	Vresen	34	7	40
	Olde Nor	247	340	225
	Gråsten Slotssø	25	15	9
Nordlige Sjælland				
	Bognæs	477	549	360
	Saltbækvig	1.234	1.104	1.010
	Hovvig	1.271	1.128	1.122
	Øer ved Orø	86	21	55
	Esrum Sø	628	615	571
	Solbjerg Engsø	48	31	6
	Gurre Sø	85	60	146
	Saltholm	182	694	1.094
	Holløse Bredning	1.004	1.024	1.156
	Sortedamssøen	1	3	4
	Selsø	30	153	176
	Øer i Roskilde Fjord	0	2	0
Smålandsfarvandet og Bornholm				
	Ormø	1.900	1.950	1.893
	Dyrefod	360	340	292
	Ægholm	314	430	418
	Søholt	1.806	1.819	1.909
	Nakskov Fjord	787	1.051	781
	Tyreholm	1.833	1.502	1.630
	Suderø	0	77	137
	Rågø Sande	397	449	553
	Malurholm	314	285	280
	Hjælm ø	12	0	0
	Avnø Røn	246	262	179
	Vensholm	136	140	95
	Hundsemyre, Bornholm	59	150	168
Danmark - total		39.906	38.014	35.261

Optælling af skarver. DMU optæller årligt alle skarvreder i Danmark. Her Mågeøerne ved Bogense. Omkring 50% af skarverne i Danmark har rede på jorden.

Foto - DMU/Thomas Bregnballe

Publiceret på www.dmu.dk 4. oktober 2007

Printet 17. oktober 2007